

**ประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำ
ของนักเรียนโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา**
**The effectiveness of development program to knowledge attitude and
behavior to prevent drowning for primary 5 students, Chock Chai District
Nakhonratchasima.**

วัชรกร หวังหุ่นกลาง¹ เขมกัญญา กล่อมจ่อ² เอกอำนาจ เรืองศรี¹ สุพรรณษา เต็บสูงเนิน³
อริษา สุขศรี³ กันยกันต์ มีมขุนทด³ ธนิษฐา เมยขุนทด³ วิลาวัลย์ พันจันทิก³ นิตยา ไก่สันเทียะ³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือโปรแกรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำ นำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยหาค่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดลองความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลต่างระหว่างก่อนและหลัง โดยใช้การทดสอบด้วย independent sample t-test กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ของโปรแกรมพัฒนาความรู้ และทักษะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p = .000, p = .000$) ตามลำดับ ส่วนโปรแกรมด้านพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน สรุปการวิจัยได้ว่า นักเรียนมีความรู้ในการช่วยเหลือชีวิตตนเองและชีวิตผู้อื่นเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางน้ำได้อย่างถูกวิธี

คำสำคัญ: โปรแกรมป้องกันการจมน้ำ, การพัฒนาความรู้, ทักษะ, และพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำ

Abstract

This study aimed to investigate the effectiveness of development program to knowledge attitude and behavior to prevent drowning for primary school 5 Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province. The samples used in the research primary school students Chok Chai District, Nakhon Ratchasima Province. There are 40 students. That are subject consist experimental 20 student and control group consisted of 20 people by using simple random sampling. The instrument was program

¹ อาจารย์ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ สาขาสาธารณสุขชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

³ นักศึกษา สาขาสาธารณสุขชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา

of prevent drowning questionnaire knowledge, attitude, and program for preventing drowning behavior. The results were analyzed. The mean differences of the pre and post test data calculated and statistically analyzed by using measured t-test for independent sample at the level of .05

The study indicate that mean different between the pre-test and post-test of the development program for preventing drowning of knowledge and attitude were significantly different ($p = 0.00, p = 0.00$) respectively. However, there was no significant different between the pre-test and post-test of the development program for behavior. There result showed primary school students have the knowledge to help themselves and others in the water accident.

Keyword: Drowning prevention, Development of Knowledge, Develop the Attitude, and Behavioral behavior to prevent drowning.

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

จากรายงานการจมน้ำระดับโลก (Global Report on Drowning) ขององค์การอนามัยโลก พบว่า ทั่วโลกในแต่ละปีมีคนจมน้ำเสียชีวิตมากถึง 372,000 คน โดยเป็นกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 140,219 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 37 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด โดยเพศชายมีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าเพศหญิงถึงสองเท่า เมื่อจำแนกอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำต่อประชากรแสนคนของเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นรายภูมิภาค พบว่าประเทศที่มีรายได้ต่ำสุดมีอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำ มากที่สุด รองลงมาคือภูมิภาคแอฟริกา เมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Who, 2014) ประเทศไทยมีเด็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว 5-15 เท่า สาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี เมื่อเทียบกับการเสียชีวิตจากสาเหตุอื่น สถิติการเสียชีวิตที่สำคัญของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พ.ศ. 2554-2557 (สำนักนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2559; สุขชาติา เกิดมงคล และสัมพันธ์ เอกเฉลิมเกียรติ, 2558) ส่วนของภูมิภาคพบอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี มากที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดร้อยเอ็ด (ชนิษฐา ศรีวันทา, 2558; บุศรา ชัยทัศน์ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ, 2558)

พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีรายงานข่าวอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กย้อนหลัง 3 ปี พบว่ามีเด็กจมน้ำเสียชีวิตไปแล้ว 93 คน ได้แก่ ปี 2558 เสียชีวิต 32 คน ปี 2559 เสียชีวิต 41 คน และปี 2560 เสียชีวิต 20 คน ส่วนปี 2561 ขณะนี้พบเสียชีวิตไปแล้ว 13 คน โดยส่วนใหญ่จะพบเด็กจมน้ำเสียชีวิตมากที่สุดช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากเป็นช่วงเด็กปิดเทอม (Independent News Network, 2018) โดยเฉพาะในเขตอำเภอโคกชัยที่มีความเสี่ยงต่อการจมน้ำสูง เนื่องจากมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ฝ่ายน้ำล้น จำนวนทั้งสิ้น 206 แห่ง (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครราชสีมา, 2558) อีกทั้งในเขตบริเวณยังมีห้วย หนอง คลอง บึง มีความเสี่ยงต่อการจมน้ำเสียชีวิตของเด็กเนื่องจากมีแหล่งน้ำลึก และไม่มีจุดเฝ้าระวังที่ชัดเจน

การว่ายน้ำถือว่ามีมีความสำคัญเป็นต่อมนุษย์อย่างยิ่งเนื่องจากเป็นกีฬาที่ทั่วโลกให้การยอมรับและมีการทำหลายสถิติเวลาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการว่ายน้ำยังเป็นกิจกรรมสำหรับออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ในการว่ายน้ำนั้นจำเป็นต้องมีการเรียน และการฝึกทักษะในการว่ายน้ำเพื่อให้เกิดการว่ายน้ำที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในเด็กวัยเรียนควรได้รับการเรียนรู้ในการว่ายน้ำ เพื่อพัฒนาด้านความรู้และทักษะในการว่ายน้ำ จากการรายงานของ Morris et al. (2016) ได้ศึกษาการเสียชีวิตจากการจมน้ำของของประชาชนในพริทอเรีย แอฟริกาใต้ พบว่าช่วงอายุที่เสียชีวิตจากการจมน้ำส่วนใหญ่เป็นเด็กวัย 2-13 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ อุทัยวรรณ สกลวสันต์ (2557) ที่ได้ศึกษาสาเหตุการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กในจังหวัดน่าน พบว่าสาเหตุของการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจไม่ถึงการณ์และการมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการจมน้ำ สอดคล้องกับ สุชาติดา เกิดมงคล และสัมพันธ์ เอกเฉลิมเกียรติ (2557) พบว่าเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี ว่ายน้ำเป็นร้อยละ 23.7 และว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้เพียง 4.4 นั้นบ่งบอกถึงอัตราการเสี่ยงของเด็กที่จมน้ำเสียชีวิต ดังนั้นเด็กควรได้รับทักษะด้านการว่ายน้ำเพื่อป้องกันการจมน้ำเสียชีวิต รวมทั้งการฝึกช่วยเหลือตนเองหรือผู้อื่นเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ เนื่องจากวัยเด็กส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการป้องกันการจมน้ำ และมีทัศนคติที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันการจมน้ำที่ไม่เหมาะสม รวมถึงมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการจมน้ำ อาจเกิดจากความรู้อาจไม่ถึงการณ์ และขาดทักษะการว่ายน้ำ

จากข้อมูลข้างต้นคณะผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาความรุนแรงของปัญหาเด็กจมน้ำในเขตพื้นที่อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาโปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาการเรียนรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สมมติฐานการวิจัย

1. เพื่อทราบประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเสริมการป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งชายและหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 12 โรงเรียนโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง คือ โรงเรียนบ้านคลองกลาง และกลุ่มควบคุม คือ โรงเรียนบ้านท่าตะเคียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการจับฉลาก โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำฉลากชื่อโรงเรียนในอำเภอโชคชัยทั้ง 12 แห่ง
2. นำใส่ภาชนะ แล้วเลือกจับขึ้นมา 2 ใบ ใบที่ 1 เป็นโรงเรียนกลุ่มทดลอง ใบที่ 2 เป็นโรงเรียนกลุ่มควบคุม
3. หลังจากทราบชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำฉลากเพื่อสุ่มในระดับ

ชั้นประถมศึกษา แล้วเลือกสุ่มจำนวน 1 ใบจากการสุ่มอย่างง่ายจากการจับฉลาก กลุ่มทดลอง คือ โรงเรียนบ้านคลองกลาง กลุ่มควบคุม คือ โรงเรียนบ้านท่าตะเคียน และจากการสุ่มระดับชั้นเรียนของนักเรียนจากการจับฉลาก คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยกลุ่มทดลองโรงเรียนบ้านคลองกลางมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 20 คน และกลุ่มทดลอง คือ โรงเรียนบ้านท่าตะเคียนมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 20 คน

เกณฑ์การคัดเลือก

1. กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งชายและหญิง และได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง
2. กลุ่มตัวอย่างตกลงและยินยอมเข้าร่วมการทดลอง

เกณฑ์การคัดออก

1. กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง และนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของการวิจัยได้

เกณฑ์การยุติการเข้าร่วมวิจัย

1. เมื่อการศึกษาวิจัยเสร็จสิ้น และบรรลุวัตถุประสงค์
2. กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถให้ความร่วมมือ หรือไม่สามารถปฏิบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแผนการสอนการป้องกันการจมน้ำโดยแผนการสอนมี จำนวน 3 แผน ดังนี้

- 1) แผนการสอนด้านความรู้การป้องกันการจมน้ำ เป็นการบรรยายให้ความรู้ปัญหาเด็กจมน้ำ สาเหตุการจมน้ำของเด็ก การป้องกันและการช่วยเหลือผู้จมน้ำ
- 2) แผนการสอนด้านทัศนคติการป้องกันการจมน้ำ เป็นการนำเสนอผ่านวิดีโอข่าวสถานการณ์ข่าวการเสียชีวิตจากการจมน้ำ และการเสนอชุดปัญหาความเสี่ยงการจมน้ำของเด็ก
- 3) แผนการสอนด้านพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำ เป็นการฝึกปฏิบัติการป้องกันการจมน้ำโดยมี มุลนิธิศุภ 31 เป็นวิทยากรในการฝึกปฏิบัติการป้องกันการจมน้ำและหลักการช่วยเหลือผู้จมน้ำ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ฐาน ดังนี้ ฐานที่ 1 การช่วยชีวิตเด็กเล็กจากการจมน้ำ ฐานที่ 2 การช่วยชีวิตเด็กโตจากการจมน้ำ ฐานที่ 3 การช่วยชีวิตผู้ใหญ่จากการจมน้ำ และฐานที่ 4 หลักการช่วยเหลือผู้จมน้ำ ตะโกน โยน ยื่น

แบบสอบถามการป้องกันการจมน้ำ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ชื่อสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบ
- ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำ ลักษณะเป็นแบบทดสอบ เป็นการตอบถูก/ผิด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ เห็นด้วย/ ไม่แน่ใจ/ ไม่เห็นด้วย/ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 3 ระดับ ปฏิบัติเป็นประจำ/ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง/ ไม่เคยปฏิบัติ

ขั้นตอนการวิจัย

1. คณะผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากคณะสาธารณสุขศาสตร์เทคโนโลยีสุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองกลาง อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขออนุมัติดำเนินการวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าตะเคียน ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม และผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านพลับพลา สำหรับทดลองใช้เครื่องมือ
2. คณะผู้วิจัยประสานงานกับ มูลนิธิศุภ 31 อำเภอโชคชัย เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย

3. คณะผู้ดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ประเมินนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยการตอบแบบสอบถาม

3.2 ดำเนินการทดลองเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในกลุ่ม

3.3 ทดลองตามแผนการทดลองที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นและกลุ่มควบคุมดำเนินการทดลองตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่คนปกติ ระยะเวลา 1 เดือน ประเมินนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยการตอบแบบสอบถาม

4. คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

วิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทดสอบค่าสถิติพื้นฐานคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม การป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย Independent sample t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการใช้โปรแกรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมด้านการพัฒนาความรู้ และด้านทัศนคติมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านพฤติกรรมกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลักษณะประชากร	กลุ่มทดลอง (N=20)		กลุ่มควบคุม (N=20)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	12	60.00	10	50.00
หญิง	8	40.00	10	50.00
รวม	20	100	20	100
2. อายุ				
10 ปี	4	20.00	3	15.00
11 ปี	16	80.00	17	85.00
รวม	20	100	20	100
3. ประวัติการจมน้ำ				
เคย	3	15.00	5	25.00
ไม่เคย	17	85.00	15	75.00

ลักษณะประชากร	กลุ่มทดลอง (N=20)		กลุ่มควบคุม (N=20)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	20	100	20	100
4. แหล่งน้ำใกล้บ้าน				
มี	7	35.00	2	10.00
ไม่มี	13	65.00	18	90.00
รวม	20	100	20	100

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.00 เพศหญิง ร้อยละ 40.00 มีอายุ 11 ปี ร้อยละ 80.00 อายุ 10 ปี ร้อยละ 20.00 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติการจมน้ำ ร้อยละ 85.00 และมีประวัติการจมน้ำ ร้อยละ 15.00 และไม่มีแหล่งน้ำใกล้บ้าน ร้อยละ 65.00 และมีแหล่งน้ำใกล้บ้าน ร้อยละ 35.00

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.00 เพศหญิง ร้อยละ 50.00 มีอายุ 11 ปี คิดเป็นร้อยละ 85 อายุ 10 ปี ร้อยละ 15.00 ส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการจมน้ำ ร้อยละ 75 มีประวัติการจมน้ำ ร้อยละ 25.00 และส่วนใหญ่ไม่มีแหล่งน้ำบริเวณใกล้บ้าน ร้อยละ 90 มีแหล่งน้ำใกล้บ้าน ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ภายในกลุ่มก่อน และหลังได้รับโปรแกรม

ตัวแปร	นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		p
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำ	89.00 ± 13.52	59.24 ± 28.21	.000*
ทักษะคิดเกี่ยวกับการจมน้ำ	4.31 ± 0.61	4.28 ± 0.73	.000*
พฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำ	1.75 ± 0.64	1.65 ± 0.66	.244

*แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำและด้านทักษะคิดเกี่ยวกับการจมน้ำ กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากตารางที่ 2 โปรแกรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้านความรู้ และด้านทักษะคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$) สอดคล้องกับการวิจัยของ Lauren & Jennifer (2014) ศึกษาการป้องกันการจมน้ำในช่วงวัยรุ่น : การทำความเข้าใจการป้องกันการจมน้ำ ความรู้ ทักษะคิด และความสามารถการว่ายน้ำจากการให้ข้อมูลระยะสั้นในการป้องกัน พบว่าช่วงวัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยทางน้ำในระดับ

ต่ำมาก และส่วนใหญ่มีทักษะในการว่ายน้ำและความปลอดภัยทางน้ำและทัศนคติต่อการว่ายน้ำ ($p < 0.001$) การรายงานของ Joost and Amdrea (2014) ได้ศึกษาการเสียชีวิตจากการจมน้ำในสระว่ายน้ำ พบว่าการเสียชีวิตในสระน้ำส่วนใหญ่เกิดจากระบบความปลอดภัยที่ไม่เข้มงวดของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยบริเวณสระ และการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของการใช้สระว่ายน้ำ สอดคล้องกับ เพชรรัตน์ บุณนาถ (2060) ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงต่อการจมน้ำของเด็กคือ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเชิงสังคม ปัจจัยด้านบุคคล เกี่ยวกับเพศ พบว่าเพศชายเสี่ยงมากกว่าเพศหญิงสองเท่า และผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยทางกาย และการใช้แอลกอฮอล์ คล้ายกับ ปัญญา จิรมหาศาล และคณะ (2555) พบว่าสาเหตุการเสียชีวิตจากการจมน้ำเสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนที่มีอายุ 6-12 ปี อาจเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเด็กและการขาดทักษะการเอาตัวรอดจากการจมน้ำ อีกทั้งขาดการเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครอง จากการรายงานข่าวช่อง Amarin (2018) พบว่าการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ถือเป็นปราการป้องกันเด็กจมน้ำทางพฤติกรรม รวมถึงการจัดการในศูนย์เด็กเล็กที่ดำเนินการให้ความรู้แก่เด็กเล็ก ไม่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ ไม่ก้มในกะละมัง ไม่เก็บสิ่งของที่ตกในน้ำด้วยตนเอง ผ่านสื่อการสอนรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย อีกทั้งการนำที่นำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นอุปกรณ์การช่วยชีวิตกรณีตกน้ำ บุศรา ชัยทัศน์ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ (2558) พบว่า เด็กในวัยเรียนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับความรู้ การรับรู้ความเสี่ยง และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ สำนักโรคไม่ติดต่อกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข (2558) ได้ทำการจัดอบรมการว่ายน้ำขึ้นพื้นฐานให้กับเด็กอนุบาล โดยประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมอบรม พบว่าเด็กมีทักษะการว่ายน้ำหลังเข้าร่วมโครงการดีกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ และผลการทดลองโปรแกรม พบว่าด้านพฤติกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการมีทักษะด้านความรู้และทัศนคติต่อการป้องกันการจมน้ำที่ดี จากการศึกษาของดุสิต บุญศิริ และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาทักษะปฏิบัติในการว่ายน้ำของเด็กปฐมวัยที่ได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเกมเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัยที่ได้จัดประสบการณ์ พบว่าพฤติกรรมเด็กส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามคำสั่งของครูและเลียนแบบครูผู้สอนได้ อย่อย่างมีความกระตือรือร้น และสนใจในการเล่น เกม เด็กสามารถเล่นเกมอย่างถูกต้อง ตามกฎระเบียบต่างๆ และให้ความสนใจในกิจกรรมเป็นอย่างดี บุศรา ชัยทัศน์ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ (2558) ปัจจุบันหน่วยของรัฐและเอกชนได้เข้าไปให้ความรู้แก่เด็กในวัยเรียนมากขึ้น จึงเป็นผลทำให้มีพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำโดยรวมอยู่ในระดับสูง จากการรายงานข่าวช่อง Amarin (2018) เจ้าหน้าที่จาก World Health Organization กล่าวว่า ประเทศไทยมีการจัดการทุกภาคส่วนในการป้องกันเด็กจมน้ำ สามารถลดการเสียชีวิตได้กว่าร้อยละ 50

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ว่า การใช้โปรแกรมการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนมีความรู้ในการช่วยเหลือชีวิตตนเองและชีวิตผู้อื่นเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางน้ำได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมในการลดความสูญเสียลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. โปรแกรมการป้องกันการจมน้ำ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ใช้สอนเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อป้องกันการจมน้ำของนักเรียนได้
2. ควรมีการชักชวนเป็นประจำเพื่อให้เกิดความชำนาญในการป้องกันการจมน้ำที่ถูกวิธี

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ศรีวันทา. (2558). อัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: bie.moph.go.th/e-insreport/doc_tk1.php?reportgr_id=4459 [2561, 21 ธันวาคม]
- ดุสิต บุญศิริ, ผ่องลักข์ม จิตต์การุญ, และวิราพร พงศ์อาจารย์. (2017) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกม เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติในการว่ายน้ำของเด็กปฐมวัย. *Humanities and Social Sciences Journal of Graduate School*. 11(1), 62-75.
- บุศรา ชัยทัศน์ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ. (2558). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกัน การจมน้ำในเด็กวัยเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 27(2), 72-84.
- ปัญญา จิรมหาศาล, จินตนา นภาพร, และอัศวิน คำเนตร. (2555) การประเมินสถานการณ์และสาเหตุการจมน้ำเสียชีวิต อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: 203.157.165.4/ssko_presents/file_presents/3331000426141-7-1059.doc [2561, 21 ธันวาคม]
- เพชรรัตน์ บุญนา. 2560. การจมน้ำในเด็ก. *วารสารธรรมศาสตร์เวชสาร*. 17(1). 109-114.
- สำนักนโยบายและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข. (2559). สถิติการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พ.ศ. 2554-2557. สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ.
- สุชาติา เกิดมงคล และสัมพันธ์ เอกเฉลิมเกียรติ. (2557). ประเมินผลการดำเนินงานป้องกันเด็กจมน้ำ “วัคซีนป้องกันเด็กจมน้ำ” สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. สำนักงานกิจการโรมมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ.
- สุชาติา เกิดมงคล และสัมพันธ์ เอกเฉลิมเกียรติ. (2557). สถานการณ์การจมน้ำของเด็กไทยปี พ.ศ.2557. *สำนักกระบวนวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข*. 46(10), 145-150.
- สำนักโรคไม่ติดต่อกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข. (2558). ก้าวแรกผู้ก่อการดีป้องกันการจมน้ำ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <http://thaincd.com/document/file/download/knowledge/.pdf> [2561, 24 ธันวาคม]
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครราชสีมา. (2558). ข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.koratnreo.org/.com> [2561, 25 ธันวาคม]
- อุทัยวรรณ สกลสันต์. (2557). การวิเคราะห์สาเหตุการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กจังหวัดน่าน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <http://www.nanhospital.go.th/expert/Child%.pdf> [2562, 2 มกราคม]
- Amarin. WHO ชมไทย ลดอัตราเด็กจมน้ำตายได้มากกว่าร้อยละ 50 หลังพบเป็นเหตุเสียชีวิตอันดับ 1. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <http://www.amarintv.com/news-update/news-13762/286648/> [2561, 3 พฤศจิกายน]
- Independent News Network. (2018). สถิติ 3 ปีโคราชเด็กจมน้ำตายเกือบ100. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.innnews.co.th/breaking-news/news_36148/ [2562, 1 มกราคม]
- Joost Bierens & Amdrea Scapigliati. (2014). Drowning in swimming pools. *Microchemical journal*. 113, 53-58.
- Lauren A. Petrass & Jennifer D. Blitvich. (2014). Preventing adolescent drowning: Understanding

water safety knowledge, attitudes and swimming ability. The effect of a short water safety intervention. **Accident Analysis & Prevention.** 70, 188-194.

Morris NK, du Toit-Prinsloo L, & Saayman G. (2016). Drowning in Pretoria, South Africa: A 10-year review. **journal Pubmed.** 37, 66-70.

World Health Organization (2014). **Global report on drowning.** Retrieved. [Online]. Available :
<http://apps.who.int/iris.com> [2014, Dec]